

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4758/2022
21.06.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Михајло Поповић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова Републике Србије, ПУ Пожаревац, ПС Жагубица, чији је заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 680/22 од 23.08.2022. године, у седници већа одржаној 21.06.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 680/22 од 23.08.2022. године у преиначујућем делу и предмет у укинута делу враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Петровцу на Млави, Судска јединица у Жагубици П1 14/21 од 09.11.2021. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да исплати тужиоцу на име неисплаћених накнада зарада по основу рада и то по основу рада за време државних и верских празника, по основу рада дужег од пуног радног времена и по основу ноћног рада за одређене месеце у периоду фебруар 2016. године – септембар 2018. године, појединачно одређене месечне износе, са законском затезном каматом ближе одређеном у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да на износе и за временски период из става првог изреке пресуде за тужиоца: А) на терет запосленог уплати: у корист Републичког фонда за ПИО доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, у корист Републичког завода за здравствено осигурање доприносе за обавезно здравствено осигурање и у корист Националне службе за запошљавање доприносе за обавезно осигурање за случај незапослености и Б) на терет послодавца уплати: у корист Републичког фонда за ПИО доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање и у корист Републичког завода за здравствено осигурање доприносе за обавезно здравствено осигурање, у износима ближе одређеним у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да исплати тужиоцу на име трошкова парничног поступка износ од 411.201,00 динара, са законском каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 680/22 од 23.08.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Петровцу на Млави, Судска јединица у Жагубици П1 14/21 од 09.11.2021. године, у делу става првог изреке, којим је обавезана тужена да исплати тужиоцу на име неисплаћених накнада зарада по основу рада и то на основу рада за време државних и верских празника, по основу рада дужег од пуног радног времена и по основу ноћног рада за фебруар 2016. године, износ од 2.346,46 динара, са законском затезном каматом од 01.04.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Петровцу на Млави, Судска јединица у Жагубици П1 14/21 од 09.11.2021. године у преосталом делу става првог изреке, става другог изреке и у ставу трећем изреке, тако што је: 1) одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужена да исплати тужиоцу на основу неисплаћених накнада зарада по основу рада и то по основу рада за време државних и верских празника, по основу рада дужег од пуног радног времена и по основу ноћног рада за октобар 2016. године, јануар, април, септембар, октобар 2017. године и април, мај, јун и септембар 2018. године, појединачно опредељене новчане износе, са законском затезном каматом од доспелости до исплате; 2) одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужена да уплати за тужиоца на износе и временски период из претходних ставова изреке пресуде и то: 1) на терет запосленог у корист Републичког фонда за ПИО доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, у корист Републичког завода за здравствено осигурање доприносе за обавезно здравствено осигурање, у корист Националне службе за запошљавање доприносе за обавезно осигурање за случај незапослености и 2) на терет послодавца у корист Републичког фонда за ПИО доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање и у корист Републичког завода за здравствено осигурање доприносе за обавезно здравствено осигурање у појединачно опредељеним новчаним износима и 3) обавезана тужена да исплати тужиоцу на име трошкова парничног поступка износ од 45.093,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначујућем делу, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, и предложио да се применом члана 404. Закона о парничном поступку одлучи о ревизији ко изузетно дозвољеној.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у побијаном преиначујућем делу на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. а у вези члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У проведеном поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Међутим, основани су наводи ревизије о учињеној битној повреди одредаба парничног поступка из члана 383. став 3. и 4. ЗПП пред другостепеним судом и погрешној примени материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као ... запослен код тужене у Полицијској станици у Жагубици. Решењем тужене од 01.07.2016. године тужиоцу је утврђен укупан коефицијент за обрачун плате од 1,754 у којем је између осталог садржан и коефицијент нередовности у раду у висини од 0,145. На основу налаза и мишљења вештака утврђен је број сати ноћног и прековременог рада у спорном периоду, као и разлика између обрачунате и исплаћане зараде за спорни период која је табеларно приказана за сваки утужени месец појединачно.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев у целини, налазећи да је тужена тужиоцу није обрачунала и исплатила увећану зараду за остварене сате прековременог и ноћног рада, као и рада у дане празника који су нерадни дани на начин и у висини прописаној одредбама члана 187. Закона о полицији, а што упућује на неправилан и незаконит рад орагана тужене.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за исплату разлике накнаде зараде за рад ноћу, прековремени рад и рад на дане државних празника од октобра 2016. до септембра 2018. године, налазећи да закључак првостепеног суда није заснован на правилној примени одредаба Закона о полицији и Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, будући да је тужена почев од маја 2016. године ноћни рад тужиоца вредновала кроз коефицијент нередовности у висини од 0,145. Другостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца за период од октобра до септембра 2018. године и по осталим основима (прековремени рад и рад на дане државних празника) јер су тражена у јединственим месечним износима у којима је садржан и рад ноћу који тужиоцу не припада.

Врховни суд налази да у побијаној одлуци због погрешне примене материјалног права, чињенично стање није потпуно утврђено.

Чланом 184. Закона о полицији („Службени гласник РС“ број 6/16, који је ступио на снагу 05.02.2016. године), прописано је да запослени у министарству остварују право на плату, увећану плату, накнаду плате, накнаду трошкова и друга примања у складу са овим законом (став 1.), при чему, права из става 1. овог члана, као и структура плате и коефицијената плате утврђује се посебним актом Владе (став 2.) док се плата запосленог у министарству састоји од основне плате и увећане плате (став 3.). Одредбом члана 184. став 2. Закона о полицији („Службени гласник РС“ број 6/16, 24/18, који је ступио на снагу 03.04.2018. године), прописано је да структуру плате, увећану плату, коефицијенте плате, критеријуме и начин вредновања послова запосленог утврђује Влада, а у члану 185. став 5. Закона о полицији („Службени гласник РС“ број 6/16) је прописано да, коефицијент плате се састоји из збира основних и додатних коефицијената. У члану 187. став 1. Закона о полицији („Службени гласник РС“ број 6/16) је прописано да, полицијски службеник остварује право на увећану плату у висини утврђеној овим законом и то за: 1) рад ноћу – сваки сат рада у висини од 28,6% од вредности радног сата основне плате, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне плате; 2) рад на дан празника који није радни дан – за сваки сат рада у висини 121% вредности радног сата основне плате и 3) прековремени рад - за сваки сат рада који по налогу надлежног руководиоца ради дуже од пуног радног времена у висини 28,6% вредности радног сата основне плате. Исто законско решење садржано је за запосленог у изменама Закона о полицији, објављеним у „Службеном гласнику РС“ 24/18 од 26.03.2018. године.

Чланом 12. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС“ број 22/15 ... 17/18) је прописано да полицијски службеник има право на додатак на плату: 1) за рад на дан празника који је нерадан дан - 121% од основне плате; 2) за рад ноћу (од 22.00 до 06.00 часова наредног дана) – 28,6% од основне плате и 4) за прековремени рад 28,6% од основне плате.

Одредбом члана 2. став 2. Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, прописано је да се основна плата састоји од основице плате коју утврђује Влада и утврђених коефицијената плате. Према члану 4. Правилника, коефицијенти плате из члана 2. став 2. су: 1) основни коефицијент, који се састоји из коефицијента платног разреда и коефицијента звања, односно чина и 2) додатни коефицијент. Према члану 7. додатни коефицијент се састоји из: 1) коефицијента бенефиције (УСО), 2) коефицијента нередовности у раду (СТН) и 3) коефицијента одговорности и сложености (ОС). Према члану 9. став 1. коефицијент нередовности у раду се утврђује у односу на радна места у Министарству која у својој номенклатури садрже одреднице нередовне организације посла у виду рада у смени, турнуса или других учесталих нередовности у раду и утврђује се у висини: рад у смени/турнус/учестала нередовност (СТН) – 0,145.

Из цитираних одредби произлази да тужилац има право на додатак на плату за рад на дан празника који није радни дан, за прековремени рад и за рад ноћу, с тим што је исплата увећане плате за рад ноћу условљена чињеницом да такав рад није вреднован при утврђивању основне плате. Код наведеног, правилан је закључак другостепеног суда да тужилац нема право на увећање плате у смислу члана 187. став 1. тачка 1. Закона о полицији. Процент увећања плата по основу рада ноћу (28,6%), јесте предвиђен наведеним чланом Закона о полицији, као и чланом 12. Посебног КУ за полицијске службенике, али намењен је запосленима који раде на пословима на којима рад ноћу није вреднован при утврђивању основне плате, односно који свој рад обављају у редовном радном времену и немају нередовности у раду, а у конкретном случају, тужиоцу је рад ноћу изражен кроз коефицијент за обрачун плате. Међутим, не може се прихватити закључак другостепеног да тужиоцу не припада увећана плата по основу прековременог рада и рада на дане државних празника јер су тражени у јединственим месечним износима у којима је садржан и рад ноћу. Наиме, из налаза и мишљења вештака у списима предмета произлази да је вештак, поред обрачунатих укупних месечних износа, табеларно приказао и обрачун појединачних месечних износа за прековремени рад, ноћни рад и рад у време државних и верских празника, те да је разлика зараде за ноћни рад обрачуната само за јануар 2017. године у износу од 478,77 динара, што је другостепени суд пропустио да цени приликом доношења одлуке.

Имајући у виду наведено, да због погрешне примене материјалног права другостепени суд није оценио правилност обрачуна и висину тражених накнада по основу рада за време државних и верских празника, по основу прековременог и по основу ноћног рада, дате у налазу и мишљењу вештака, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни суд је укинуо другостепену пресуду и предмет вратио другостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку, другостепени суд ће, полазећи од цитираних одредби Закона о полицији и Посебног колективног уговора за полицијске службенике, ценећи правилност налаза и мишљења вештака на основу члана 8. ЗПП, разјаснити све околности од значаја за доношење одлуке у овој правној ствари на које је указано овим решењем и правилном применом материјалног права донети правилну и закониту одлуку.

Како је укинута другостепена пресуда у побијаном преиначујућем делу у погледу главног тужбеног захтева, то је укинута и одлуку о трошковима поступка на основу одредбе члана 165. став 4. ЗПП, с обзиром на то да се предмет у укинутом делу враћа другостепеном суду на поновно суђење и да ће о свим трошковима поступка бити одлучено у коначној одлуци на основу члана 153. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 415. став 1. и 416. став 3. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић